

17-Ocak 2000 Pazartesi

Demir Küçükaydın: Denklem

Türkiye'yi yönetenlerin Öcalan'ı asıp, asmamaya ilişkin kararlarının ardındaki esas düşünce, kimi gazete yazarlarının da itiraf etmek zorunda kaldıkları gibi, Kürtler'in Öcalan'a yapılanları kendilerine yapılmış olarak anlayacakları ve bu mesajın açıklığıdır. Yani Kürtler kaderlerini Öcalan'ın kaderine bağlamış bulunuyor. Ancak bu bağ da tek

tarafı değildir, Öcalan'ın kaderi de Kürt Hareketi'nin kaderine bağlıdır.

Ne var ki, bağımlılık ilişkisi burada bitmiyor. Öcalan, İmralı'da geliştirdiği çizgiyle, kendi kaderini Türkiye'deki demokratikleşmeye, Türkiye'nin kaderini de kendi kaderine ve Kürt Hareketi'nin başarısına bağladı. Yaşamını kişisel ya da hukuki bir sorun olmaktan çıkarıp, politik bir sorunun, bir çözümün ayrılmaz unsuru olarak ortaya koydu.

Böylece ortaya şöyle bir denklem çıktı: Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt Hareketi'nin gücünü korumasına ve Öcalan'ın yaşamasına; Öcalan'ın yaşaması Türkiye'nin demokratikleşmesine ve Kürt Hareketi'nin gücünü en azından korumasına; Kürt Hareketi'nin gücünü koruması ise Öcalan'ın yaşamına ve Türkiye'nin demokratikleşmesine bağlıdır.

Bunu Mesut Yılmaz, daha değişik bir biçimde, ama bağlantının iki unsuru üzerinden ifade etti "Avrupa'ya giden yol Diyarbakır'dan geçer" diyerek. Yani Kürtler üzerindeki inkarcı baskı politikalarına son vermeden Türkiye Avrupa'ya katılamaz. Ama Avrupa'ya katılmanın koşulları ise, en azından önemli demokratik reformlar yapmaktır. O halde, Mesut Yılmaz'ın formülü şöyle de ifade edilebilir: Demokratikleşme, Kürtler üzerindeki inkarcı ve baskıcı politikalar kaldırılmadan mümkün değildir. Burada atlanan, Öcalan'dır. Mesut Yılmaz'ın ifadesini kullanırsak, Diyarbakır'a giden yol da İmralı'dan geçer. İmralı'ya giden yol da demokratikleşmeden.

Bu denklem iyi anlaşılmalıdır ve bugün ister Kürtler ister Türkler arasında politika yapmak isteyen herkes bu denklemdeki işaretler üzerine ciddi düşünmelidir.

Görüş

- ♦ [Demir Küçükaydın:](#)
[Denklem](#)
- ♦ [Dirok Dorşin:](#)
[Umut Çiçeğini Büyütmek](#)
- ♦ [Sinan Öztürk:](#)
[Geciktirilmiş bir baskın](#)
- ♦ [Düzeltilme](#)

Bugünkü haberlerin tümü

- ♦ [Haberler](#)
- ♦ [Dış Haberler](#)
- ♦ [Diplomasi](#)
- ♦ [Görüş](#)
- ♦ [Köşe Yazıları](#)
- ♦ [Kültür-Sanat](#)
- ♦ [Toplum-Yaşam](#)

1960'lı yıllarda, yükselen Siyah hareketinin etkisiyle, ırk ayrımcılığını eleştiren, "Kader Bağlayınca" isimli bir film vardı. Biri ırkçı beyaz ve biri siyah iki mahkum birbirine kelepçelidir. Bir nakil esnasında, içinde buldukları araç devrilir ve kelepçeli olarak kaçma olanağı bulurlar. Birinin her yaptığı, diğerini de bağlamakta, diğerinin kaderini de belirlemektedir. Şimdi, Türkler ve Kürtler'in durumu benzerdir. Birinin kaderi diğerinin kaderidir. Kürt Hareketi gücünü ve etkisini koruyup geliştirmeden Türkiye demokratikleşemez; Türkiye'deki demokrasiden yana güçler etkisini arttırmadan, Kürt Hareketi dayandığı sınırları aşamaz.

Türkiye'nin geleceğini, kaderini belirleyecek olan, her şeyden önce, bir demokratikleşmeyi başarıp başaramayacağıdır. Demokratikleşme ise gökten zembille veya dış baskılarla gelmez, onun için toplumdaki güçlerin mücadelesi gerekir.

Bugün Türkiye'nin demokratikleşmesinden yana, bunu gerçekten isteyen tek örgütlü ve politik ağırlığı olan güç Kürtler'dir. Bu güç kendini, genel olarak Kürt Ulusal Hareketi'nde daha somut olarak da PKK ve HADEP gibi örgütlerde ifade etmektedir.

Kürt Ulusal Hareketi'nin güçten düşmesi, parçalanması veya bölünmesi, Türkiye'nin demokratikleşme umutlarının uzunca bir zaman için bitmesi demek olur. O halde, Türkiye'nin kaderi, Kürt Ulusal Hareketi'nin kaderine ve izleyeceği yola bağlıdır. Kürt Ulusal Hareketi ise, nasıl davranacağına ilişkin Öcalan'a bakmaktadır. İki anlamda, hem onun ne dediği bakımından, hem de ona karşı tavırlar bakımından. Öcalan'ın kaderi ise, Türk devletinin elinde; Türk devletinin Öcalan'a ne yapabileceği ise, Türk devleti ve toplumu içinde çatışan güçlerin dengesine. Türk toplumu ve devleti içinde çatışan güçlerin konumu ise, Öcalan'ın belirlediği ve Kürt Ulusal Hareketi'nin izlediği çizgiye ve başarılarına bağlıdır. Böylece daire tamamlanmakta ve zincirin iki ucu da birbirine bağlanmaktadır. Zincirin herhangi bir halkasındaki bir değişiklik, bütün diğer halkalarda da değişikliklere yol açmaktadır.

Türk devletinin Öcalan'ın ipini çekmesi demek, kendi ipini çekmesi demek olur. Onlarca farklı senaryo geliştirilebilir. Bunlardan herhangi birini ele alalım.

Diyelim ki, Türk devleti Öcalan'ı astı. Bu eylemin gerçekleşmesi demek zaten Türkiye'de savaşın devamından yana ve demokrasiye karşı güçlerin gücünün artmış olması demektir. Yani şovenizm ve inkar politikaları. Ondan sonra, ister Kürt Hareketi böyle bir meydan okumaya bir bütün olarak, ister otoritesiyle bir

bütün olarak tutacak bir önderlik ortada kalmayınca, birçok parçalara ayrılmış olarak, savaş yeniden başlayacaktır. Belki Kürt Hareketi hiçbir zaman bugünkü ölçüde etkili olamayacaktır ama Türkler de onlarca yıl bir daha huzur yüzü görmeyecekler. ("Madem bu dünya bana yar olmadı, sana da olmasın"). Kürtler ve Türkler arasında, sadece PKK'nın Türk düşmanlığı yapmaması nedeniyle, şimdiye kadar derinlere işlememiş olan düşmanlık büyüyecektir. Bu sertleşme, Türkiye'deki şoven kesimlerin Kürtlere karşı baskı ve Pogrom denemelerine yol açacak belki de Türkiye Balkanlaşacaktır. Sonunda belki birkaç on yıl sonra, bugün Öcalan'ın söylediği yerde tekrar buluşulacaktır, ama ardında yitirilmiş canlar ve yıllarla.

Kürt Hareketi'nin Öcalan'ın ortaya koyduğu programı benimsemesi; yani Kürt Hareketi ile Öcalan'ın bütünlüğünün devamı, Türkiye'de demokrasinin olmazsa olmaz koşullarından biridir. Her kim ki bu birliği zaafa uğratmaya çalışır, o bilerek ya da bilmeyerek Türkiye'nin demokratikleşmesine karşı bir girişimde bulunuyor demektir. Bu birliği zayıflatma ya da parçalamayla sonuçlanacak her girişim, Kürt Hareketi'nin zayıflaması, müttefiklerinden tecrit olması ve otomatik olarak demokratik gelişimin yolunun tıkanması demektir.

Türk Devleti, Öcalan'ın boynunu her an çekmek üzere bir ip geçirmekle, Öcalan'ın her an çekebileceği bir ipi de kendi boynuna geçirmiş bulunmaktadır. (Öcalan'ın bu ipi çekmeyeceği çok açık.) Türk devleti, Öcalan'ın boynundaki ipi çektiği an, kendi boynundaki ipi çekmiş ve kendi dünyasını karartmış olacaktır. Kürtler'inki zaten kara, onların kaybedecek bir şeyleri yok, ama Türklerin çok. Ama son karardaki koşulla, kendi elinde sandığı ipi kendi elinden de kaçırmış ve demokrasi düşmanı güçlerin eline vermiş bulunmaktadır. Hükümet, o tehdit şerhiyle, Öcalan'ın ipini bir bakıma demokratikleşmeye karşı "iyi saatte olsunlar"ın eline veriyor. Bundan sonra bol provokasyon ve sabotaj, bunların ardından da, "İşte koşula uymayan davranış, Öcalan'ı asalım" türünden gelişmeler yaşarsak hiç şaşmayalım. Ama Öcalan'ın boynundaki ip, yukarıdaki denklemlerin gösterdiği gibi sadece Öcalan'ın boynundaki bir ip değil; demokratikleşmenin ipidir ve demokratikleşmenin ipi, Öcalan'ın boynu üzerinden demokratikleşme düşmanı, inkarcı politikaların eline verilmiş bulunmaktadır.

Türkiye boğazındaki ipten, ancak Öcalan'ın boğazındaki ipi çıkararak (yani idam cezasını kaldırarak ve genel af ilan ederek); yani Öcalan'ı serbest bırakarak çıkarabilir. İdam cezasının kalkması ve genel affa Öcalan'ın ya da PKK'nın değil, Türkiye'nin kendi boğazındaki ipi çıkarabilmesi için ihtiyacı var.

Türkiye'nin şimdilik bir şansı var. Öcalan pek%ola elindeki gücün farkında, kaderinin Türkiye'nin kaderi ile bağlandığını birçok kereler ifade etmiş bulunuyor. Bunu anlamayanlar var ise, şimdi çok daha iyi görebilirler. Türkiye'nin şansı, Öcalan'ın eline geçen bu fırsatı, Türkiye'nin ipini çekmek için değil, Türkiye'nin boğazındaki ipi çıkarmak, Türkiye'yi demokratikleştirmek için kullanmak istemesi. Eğer Öcalan, Türkiye'nin kendisine ve Kürtler'e yaklaştığı gibi Türkiye'ye yaklaşıyor, Türkiye şimdi kanlı çatışmalar içinde ve demokrasi ve Avrupa hayallerinden çok uzakta olurdu.

Öcalan bu gücü demokratik seçimlerle kazanıp kullanmak istiyor. Türkiye ise, ona seçimi çok görüyor. Ama tarihin garip alayı, bu sefer, "Liderler Zirvesi" denen üç kişilik bir toplantıyla Türkiye'nin kaderini Öcalan'ın kaderine bağlıyor. Aklınca Öcalan'ın boynuna ipi geçirir ve bir ucunu demokrasi düşmanlarının eline verirken, kendi boynuna geçiriyor ve öbür ucunu Öcalan'ın eline veriyor.

Şükür ki, Öcalan, Ortadoğu'daki en canlı ve demokratik gücün önderi. Uzak görüşlü ve esnek bir politikacı. Türklerin bütün vurdum duymazlıklarına ve Türk devletinin bütün baskılarına rağmen, Türklere düşmanlık diye bir derdi yok. Bugün PKK'yı zor duruma düşürmek isteyenlerin bütün çabası, Öcalan'ın bu ipi çekmesi veya bu ipi ellerine geçirip çekmek üzerinedir. Öcalan bu ipi çekmeyip bir ufuk açmak istediği için hain olmakla suçlanıyor.

Öcalan'ın ipini çeken Türkiye'nin ipini çeker. Türkiye'nin kaderi artık Öcalan'ın ellerindedir, "Liderler Zirvesi" kararıyla.

E-Mail: demir@comlink.de